

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEČ» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Zakaj vera propada?

Konec.

Izvršuje se vera v kultusu in v življenju. Župnik Vogrinec zahteva, da se naj iz bogočastja odstranijo praznoverske in pohujšljive navade, odpravijo praznoverske pobožnosti in vsi taki spisi, kakršne n. pr. naši klerikalci tako radi razširjajo. Ljudstvo se s tem pač poneumnuje, obenem se pa tudi vera ubija. Dalje zahteva Vogrinec, da naj se uvede večinoma petje v narodnem jeziku in da naj se duhovnik pri molitvah v cerkvi, pri delitvi zakramentov in sploh pri verskih slovesnostih poslužuje narodovega jezika namesto latinščine. Spovedovanje naj se poveri samo starejšim in izkušenejšim možem in odpravi naj se celibat, zakaj le, če bo konec celibatu, bodo duhovniki v nravnem oziru mogli dajati ljudstvu dober zgled. Nečisto življenje premnogih duhovnikov je največji vzrok, da vera propada.

Župnik Vogrinec gre pa še dalje. Z možatim pogumom obsoja, da žive cerkveni knezi v izobilju in v sijaju kakor kaki kralji, dočim je ljudstvo sestradano; da stanujejo v palačah in se vozijo v sijajnih kočijah, narodu pa pridigujejo: blagor revežem, ker njih je nebeško kraljestvo. O škofijskih vizitacijah pravi župnik Vogrinec, da so bahato razkazovanje bogastva in imenitnosti, sicer pa brez pomena. Vzlic škofovim vizitacijam je bil razuzdani kapelan Mašek, ki je najprej okradel svojega župnika, potem pa ga poskusil zastrupiti, pri cerkveni oblasti visoko v čisljih in je veljal za vzornega duhovnika.

Ravno tako odkrito in možato graja župnik Vogrinec, da so dohodki duhovnikov tako neenaki — eni imajo na tisočake dohodkov, drugi pa morajo na zvijačen način izvabljeti iz ljudstva denar, da se preživijo — da so višji duhovniki polni ošabnosti in nadutosti napram nižjim, da se duhovniki med sabo sovražijo, preganjajo in denuncirajo in da se na nekrščanski način vtikajo v politične boje. Posledica tega je, da raste sovraštvo proti cerkvi in da požene marsikaterega prijatelja med sovražnike, ker imajo ljudje opravičen strah pred končnimi smotri klerikalizma. Sicer pa pravi župnik Vogrinec: Če bi do-

bili klerikalci v državi gospodstvo v roke, bi bili škofje gospodarji in to bi bila velika nesreča za vse ljudstvo in prav posebna nesreča za nižjo duhovščino.

Glejte, tako župnik Vogrinec! Kaj se ne skladajo vse one reči, s katerimi smo se tudi mi tekom časa bavili, z našimi izvajanci? Da, popolnoma se skladajo in kažejo, kako prav smo imeli vedno v ysem. Hudobneži trdijo vedno, da so «liberalci» proti veri, da jo izpodkopujejo, in ako se v javnosti kakega grešnega popa, ki dela pohujšanje, primerno ošteje, pa se pridiguje, da je oni častnik brezverski, proti veri! Sami so grešniki in z razuzdanim življenjem ter s politiskem sleparjenjem škodujejo veri in cerkvi — kričijo pa nad «liberalci», da bi tako odvrnili krivdo od sebe na druga ramena. Ali še vedno so na svetu tudi dobri duhovniki, katerim je pri srcu blagor ljudstva in vere, pa bitko čutijo delovanje svojih «sobratov», ki je v največjem neskladu z nauki Izveličarjevimi ter je škodljivo veri, cerkvi, ugledu duhovščine in ljudstvu. Tak dober duhovnik mora biti oni Vogrinec, ki je pogumno stopil na dan ter dal duhovščini dosti misliti. Klerikalna stremjenja seveda so vsakemu preobratu nasprotna, radi tega pa so ga že oblajali nemški klerikalci. Bomo videli, kako se bodo zvijali slovenski pod težo neovrgljivih dokazov, ki govore proti vsemu njihovemu početju. Dani se počasi, in kadar se zdani, se bo videlo, da niso «liberalci» krivi propadanja vere, ampak slabi, razuzdani in grde politike pijani duhovniki ter njihovi demoralizirani priveski in pa tisto srednjeveštvo, v katerem tiči cerkev še do grla... Po «Soči».

Mestna hranilnica v Kranju.

Konec.

Aktiva hranilničnega upravnega imetja iznašajo z dnem 31. decembra 1903 3.208.049 K 95 vin., **pasiva** 3.188.284 K 22 vin., **čisti dobiček pri upravnem imetju** pa 19.765 K 73 vin.

Ako k čistemu dobičku pri upravnem imetju 19.765 K 73 vin. prištejemo še čisti dobiček iz poslovanja splošne rezervne zaklade 3244 K 25 vin., nadalje čisti dobiček pri posebni rezervni zakladi A 498 K 72 vin. in pri posebni rezervni zakladi B 92 K 87 vin., tedaj iznaša **skupni čisti dobiček leta 1903 23.601 K 57 vin.**

Od čistega dobička pri upravnem imetju v znesku 19.765 K 73 vin. odpade na kurzni dobiček pri vrednostnih papirjih 4824 K 40 vin., na ostali poslovni dobiček pri upravnem imetju pa 14.941 K 33 vin.

Od čistega dobička pri splošni rezervni zakladi 3244 K 25 vin. pa odpade na kurzni dobiček pri vrednostnih papirjih 440 K 50 vin., na ostali dobiček iz poslovanja splošne rezervne zaklade pa 2803 K 75 vin.

Ako k **splošni rezervni zakladi**, katera je koncem leta 1902 iznašala 2.55 % hranilnih vlog, namreč 75.701 K 61 vin., prištejemo še preostali poslovni dobiček upravnega imetja 14.941 K 33 vin. in njen lastni preostali čisti dobiček za leto 1903 2803 K 75 vin., narase ista na 2.95 % hranilnih vlog, namreč na 93.446 K 69 vin.

Posebna rezervna zaklada A (za kurzne razlike pri vrednostnih papirjih upravnega imetja) iznašala je koncem leta 1902 16.514 K 50 vin. ter se je s kurznim dobičkom pri efektilih upravnega imetja 4824 K 40 vin. in s svojim lastnim čistim dobičkom 498 K 72 vin. povišala na **21 837 K 62 vin.**

Posebna rezervna zaklada B (za kurzne razlike pri vrednostnih papirjih splošne rezervne zaklade), katera je koncem leta 1902 iznašala 3075 K 50 vin., je vsled izročitve kurznega dobička pri efektilih splošne rezervne zaklade 440 K 50 vin. in vsled lastnega čistega dobička 92 K 87 vin. narasla do konca preteklega leta na **3608 K 87 vin.**

Vse tri hranilnične rezervne zaklade iznašajo skupaj **118.893 K 18 vin.**

K sklepu tega poročila uljudno prosimo, slavne in prečastite urade ter slavno občinstvo, da blagovolijo se nadalje podpirati ta domači denarni zavod ter ohraniti še nadalje dosedanje zaupanje napram istemu, in da mu pridobe še novih prijateljev bodisi v krogu vlagateljev, bodisi v krogu odjemalcev posojil.

Ob jednem tudi pripomnimo, da je dne 6. julija 1903 minilo 10 let, odkar je bila otvorjena mestna hranilnica v Kranju. Dasi je začela poslovati z zelo malimi in skromnimi sredstvi, vendar je zanimanje za hranilnico in zaupanje do iste postajalo med občinstvom Kranjskega mesta in njegove okolice vedno večje in živahnejše, tako je bilo hranilnici le vsled tega mogoče od otvoritve pa do konca preteklega leta prigospodariti **si lastnega premoženja 118.893 kron 18 vinarjev** in da je njeno **upravno imetje** koncem leta 1903 iznašalo nad **3.200.000 K.**

PODLISTEK.

Naša kriva vera.

Na sokolskem izletu v Križah predaval brat Pavel Drenik.

Dragi Slovenci! Vsled vabila brata načelnika bom izkušal nekoliko obrazložiti Vam namen in nalogo sokolskega društva. Narod nas pozna po tem, da nosimo rdečo srajco, da telovadimo i. t. d., od vsakega Sokola se zahteva, da je dober Slovenec, ki ne sme nikdar in nikjer zatajiti svojega rodu, ki mora povsod braniti pravico slovenskega jezika. Da pa to ni lahka stvar, to je vsak že sam morda poizkusil. Kolikokrat se pripeti v življenju, pri vojaki, v službah, po uradnih, ko ti je upadel pogum, da bi s slovensko besedo povedal svoje misli, in to samo zato, da bi imel ti korist! Kolikokrat se je zgodilo, ko si se ponižal pred Nemcem, čeprav si dobro vedel, da zna on tudi po naše govoriti, da si njemu na ljubo nemškutaril, kolikokrat se je zgodilo, če si potoval po Štajarskem, Koroškem, Istri in Primorskem, ko si na železnici, v gostilnah hinavsko prikril, da si slovenske zemlje sin, ter se rajše lotil težko lomljene nemščine in laščine! Kolikokrat si šel kupovat k nemškemu trgovcu ali takemu obrtniku, ki mu je slovenska stvar deveta briga, ki se nam smeje in roga, če se potegujemo za pravice slovenskega jezika.

Našel sem Vam s tem mnogo grehov, ki se delajo dannadan po celi slovenski zemlji. In kako imenujemo vse te grehe, z eno besedo — slovensko ponižnost,

Iz teh števil je razvidno, da je mestna hranilnica zelo potrebna in da si je občinski odbor Kranjskega mesta z ustanovitvijo iste pridobil velikih zaslug za napredek in gospodarski razvoj mesta in njegove okolice.

Konečno želimo mestni hranilnici, da bi v prihodnjem desetletju dosegla še mnogo lepših uspehov nego v pretekli desetletni dobi, da jej bode čim prej mogoče doseči svoj smoter: prispevati iz svojih sredstev za občekoristne in dobrotvorne namene.

V Kranju, 23. aprila.

Državni zbor se je sešel dne 19. t. m. Češki klub se je izrekel, da ni vzroka opustiti obstrukcijo, zato se je tista nadaljevala. Ali obstrukcija pripusti volitve v delegacije, oziroma v kvotno deputacijo, to je odvisno od Čehov. — Za kulisami se trudijo Poljaki za posredovanje med Čehi in vlado, oziroma Nemci, na drugi strani ponujajo nemške stranke pl. Körberju svojo policijsko službo. — Iz dobro poučenih krogov se zatrjuje, da bo sedanje zasedanje trajalo dolgo.

Volilna reforma za štajarski deželni zbor je potrjena. Nove volitve se vrše koncem meseca avgusta ali v začetku septembra. Po novih volitvah se kmalu zopet snide deželni zbor k zopetnemu zasedanju.

Štrajk na ogrskih državnih železnicah. Ministrski predsednik Tisza je predložil ogrski zbornici zakonski načrt o regulaciji plač uslužbencem državnih železnic, v katerem načrtu pa se ni oziralo na njihove zahteve, in napočil je dne 18. t. m. na vseh progah državnih železnic štrajk. Vseh štrajkujočih uslužbencev je 40.000. Železniško osobje je ob 9. uri zvečer zapustilo vlake, ki niso mogli voziti naprej. — Za dan 20. t. m. je bil sklican v Budimpešto shod železničarjev, pa trgovski minister Hieronymi je prepovedal udeležbo na tem shodu. Vzlic temu je prišlo v mesto nad 150 odposlancev, katere pa je policija iztirala. Razburjenost v mestu je rastla. Policisti, orožniki in vojaki so zastražili kolodvore. — Železničarski polki so prišli opravljati službo na državni železnici.

Dogodki na Balkanu. Turški sultan je sprejel bolgarskega diplomatičnega agenta Načoviča v posebni avdijenci. Turčija se zanaša, da vsled dogovora z Bolgarijo letos ne bo nove vstaje v Macedoniji ter ji bo mogoče

ki je vzrok, da hirajo Slovenci na Štajarskem od Maribora gori, da gre slovenska stvar na Koroškem rakovo pot, da nam tujec in sovražnik slovenske svobode odjeda kruh v trgovini in obrti. Ponižnost, to je tista nevarna stvar ne le za vsacega poedinca, ampak tudi za cel narod, Tcda nikar misliti, da so bili Slovenci takrat, ko so prišli v te kraje tudi tako ponižni, ne! Takrat, ko so si osvojili to zemljo, so bili pogumni, nevstrašeni, toda pozneje so se pustili podjarmiti mogočnim sosedom, gradovi nemških plemenitašev in vitezov so gospodovali čez slovensko zemljo, slovenski kmet, ki si je s krvjo pridobil zemljo, je bil tlačan, nad njegovim hrbtom je zvižgal bič raznih korobačnikov. Prišlo je s sto in sto leti tako daleč, da je bil slovenski jezik le jezik delavcev in hlapcev. vsak drug človek pa se je izogibal slovenske besede, smatrali so za sramotno govoriti po naše. Nemščina se je povsod šopirila. Privandranec in izdajalec svojega jezika je bogatel, domačin je stradal kruha.

Toda ne samo pri nas, temveč tudi v drugih slovanskih deželah so bile podobne žalostne razmere, posebno na Češkem. In tukaj se je našla peščica mož domačinov, ki so v svojih bistrih glavah spoznali, da mora češki narod poginiti, češki jezik zginiti, če se ne zdravi narod. In med temi je bil ustanovitelj sokolskih društev dr. Tyrš, ki je hotel podati Čehom nekaj, iz česar bodo zajemali tako moč na telesu in na duši, da bodo vrgli od sebe ponižnost, zlomili jarem, ki jim je tiščal glave k tlom, raztrgali verige in okove, ki so jih uklepali, da se niso

polagoma razorožiti svoja voja v Drinoplju in Solunu. — Med Srbijo in Bolgarijo se vrši dogovor zaradi cerkvenih in šolskih vprašanj v Macedoniji. — V Drinopolje je prišlo iz Carigrada več uradnikov ruskega poslaništva, da pospešujejo vrnitev bolgarskih begunov. Ti uradniki morajo nadzorovati, ako izpolnjuje turska vlada svoje obljube. Požgane hiše grade na državne troške, najemnino morajo vračevati in razdeljevati državno zemljo med obubožane domačine po Macedoniji.

Dopisi.

Iz Lesec. [Konec.] Bivši župan Meršol pa vendar še tudi sedaj ne more pozabiti na županski stolček. Ta mu je vsekako moral donati zelo mastnih dohodkov, da ga je zapustil tako težko. Pošten in pameten človek, ki mu je mar za občni blagor, ne gleda na to, kdo je župan, ampak na to, da župan pametno in vestno deluje za napredek in koristi občine, da je na dobrem glasu kot poštenjak in da ima tudi v glavi več razuma in izobrazbe kakor kak zabit hribovec, da ne dela sramote občini pred tujci s svojo neumnostjo in neotesanostjo. Klerikalci pa ne gledajo na taka potrebna svojstva pri izberi županov. Večkrat postavi kak župnik za župana najneumnejšega in najnevednejšega moža v občini zato, da je ta potem le slepo orodje v rokah političnega župnika, klerikalni kmet se pa tudi ne brani županske časti in odgovornosti, čeprav ve, da ni sposoben za župana. Misli si: Mi bodo že gospod župnik pomagali, jaz bom pa le dobro služil na račun občine. Tudi očka Meršol je kot župan prav po klerikalno gospodaril. Kar časa je on županoval, ni ostajalo pri občinskih računih prebitka, zdaj, ko županuje Žark, pa so občinske doklade manjše kakor prej in vendar je Žark občini prihranil na raznih taksah, denarnih kazni (od sodišča) in občinskih dokladah že lepo svotico kron črez županske in občinske potrebe. Kam pa je Meršol zapisoval in obračal denarne kazni? Ali jih on ni nič dobil? Z županom Žarkom so lahko zadovoljni vsi leški občani. On je sicer naprednega mišljenja, kakršnega potrebujemo in hočemo tu imeti za župana, a v izvrševanju svojih županskih opravil je nepristranski, kar se navadno ne more trditi o raznih klerikalnih županih. Ko je bil Žark lani drugič izvoljen za župana, ga je posestnik France Brence iz Hraš, ki

mogli svobodno ganiti. In ta studenec, prvi vir nekdanje moči nas Slovanov je Sokolstvo, telovadba, to je tisti pripomoček, ki je dvignil Čehom pokonci glave, da so začeli boj zoper zemljo lačnega tujca, zahtevali pravice za svoj jezik v šolah, uradih in povsod drugod. Za izglede si je vzel Tyrš stare Grke, ki so imeli najbolj cve-točo državo, pa samo toliko časa, dokler je bila telovadba dolžnost vsakega državljana. Vsakdo ve, da je zdrav človek sposoben za delo, za življenje, za boj; zdravje je pa v zvezi z močjo telesa, in ta moč ni nič drugega kot nabrana dobra kri, razdeljena po telesu v gotovih oblikah. Čim več je moči v telesu, tem več lahko človek zdrži bodisi kot priprost delavec ali pa, če se z glavo trudi za svoj kruh. Toda ustanovitelj Sokolstva je hotel narediti Čeha močnejše kot so tujci, da jih bodo lažje premagali v boju za obstanek, v boju, da pridobe nazaj češko zemljo, pravico češkega jezika in vse, kar jim je bilo vzeto.

In to večjo moč telesno in duševno jim je ravno dala sokolska telovadnica, ki okrepi človeško telo vsestransko, to se pravi, da se razvije moč po celem telesu jednako do tiste višave, do katere jo more spraviti vsak posamezen človek. In le pogledajte sokolskega telovadca, njegovo lepo postavo, te krepke močne roke, njegovo bistro oko, ali se Vam ne vsiljuje misel, da tak človek ni zmožen odjenjati od stvari, katere se je lotil. Ne odjenjati je pa tako kakor biti vstrajen, vstrajnost pa pre-

ima za brata znanega klerikalnega rogovileža in hujškača, župnika J. Brenčeta, javno pohvalil v «Gorenjcu» v dopisu, pod katerega se je podpisal s polnim imenom. In glejte, zdaj pa boče ravno tisti Brence ustanoviti v Lescah katoliško izobraževalno društvo! Začel je okrog po občini nadlegovati ljudi za novo klerikalno društvo ter zapisovati one, kateri so obljubili svoj pristop. Med temi, katoliške izobrazbe potrebnimi ljudmi je seveda eden prvih najhujši nasprotnik sedanjega župana Žarka in nepokojnež v občini, očka Meršol. Morda je prav on napravil in nahujškal Brenčeta, da bi hodil zanj v ogenj po kostanj. Ali Brence bi lahko vedel, da je njegovo prizadevanje, napraviti kako klerikalno prismodarjvo v Lescah, popolnoma brezuspešno, ker je v leški občini jako malo klerikalcev in še ti spadajo po večini med najslabše in najzanikrneje občane. Ti ljudje, oziroma njih že omenjeni voditelji, so sami potrebni izobrazbe v marsičem, posebno pa v dobrem in pametnem gospodarstvu, kako bi mogli potem izobraževati druge! Izobraževali bi se le v še hitrejšem pokončevanju špiritovca in v drugih klerikalnih lastnostih, take izobrazbe pa nas Bog obvaruj! Že hiša, katera je namenjena za stanovanje novega katoliškega društva v Lescah, kaže, kaj vse bi se godilo in počenjalo na katoliški podlagi v tem društvu, ako bi se ustanovilo. Ne bomo danes natančneje popisovali teh razmer in tudi Brenčetu še prizanesemo, ker upamo, ba se bo sam spametoval, ako pa ne bo dal miru, posvetili bomo v krdelce tukajšnjih klerikalčkov s svetlejšo bakljo kakor danes. H koncu še omenimo, da so orožniki pred kratkim odgnali v Kranj v zapor neko kramarico iz Hraš, ki je doma z Brezij in je bila poročena z laškim delavcem, kateremu pa je bolj dopadla njena sestra in je radi tega pred par leti z njo pobegnil nazaj v Italijo. Tako zapuščena kramarica je lani dala postaviti si novo hišo v Hrašah. Kranjsko sodišče jo je dalo odpeljati v zapor, ker se je po kranjski okolici okrog vozila z družbo, ki je baje kradla razun drugega tudi monštrance in kelihe po cerkvah ter se pečala tudi z menjavanjem ponarejenega denarja. Ko boče vsa ta zadeva natančno pojasnjena pred sodiščem, bomo morda mi tudi o naši hraški kramarici kaj več povedali, za danes pa še pripomnimo, da se je delala zelo pobožno in je v cerkvi kar skoro na glas molila in sabljala. Pri

maga vse ovire, in kdor se ne boji ovir, ta premaga vse, ta doseže vse, kar je le podano njegovim silam za dosegljivo. Kdor je pa vstrajen, ta je pa tudi pogumen, nevstrašen, kdor je vstrajen, ta je tudi delaven in kdor je delaven, tisti ne bo nikdar stradal kruha. Uredil si bo življenje tako, da bo dosegel srečo na tem svetu, trdno bo stal, in kdor ima trdno podlago, naj si bo kmet, delavec, uradnik ali kar si bodi, ta se ne boji ničesar, ne ustraši se tujca, nasprotno boj začne z njim; to, kar znaš ti, znam tudi jaz, poreče in zrnaga je gotovo na njegovi strani.

Torej, kakšen namen ima sokolska telovadba? Narediti tudi nas Slovence delavne, pogumne in vstrajne, da ne bomo odjenjali od tega, da si pridobimo nazaj to, kar nam je bilo odvzeto in kar nam gre. Vojskujemo se, in kakor vojak, če gre na vojsko, mora biti dobro izvežban in založen s patroni, tako moramo imeti tudi mi orožje v vsaki pesti, moč in silo v rokah, srce pogumno, junško dušo, ko se nam gre za to, ali Slovenci ostanemo ali izginemo s površja. Kdor gre v boj — in boj je življenje, mir je pa smrt — ta mora biti oborožen z močjo uma in telesa. To silo, ki nikdar ne podleže, pa dá sokolska telovadba, drog in bradlja, to sta tista dva zaklada, iz katerih zajemajte nepremagljivo, svežo in nikdar omahujočo vstrajnost za delo v korist sebi in slovenski domovini! — Na zdar!

našem župniku je bila vsled tega v veliki milosti in veljavi, tako da kar ni mogel verjeti, kar se je zgodilo z njo in kar se pripoveduje o njej. Ta slučaj pa spet glasno opominja, da naj bo vsakega poštenega, zavednega in pametnega človeka sram pajdašiti se s sprijenimi in hinavskimi klerikalci!

Is Cerkljan. Potuhnjeni g. Janez in črni Kos kakor tudi znani Merkač ne vedo, kaj bi počeli od veselja, ker se jim je volitev obnesla tako dobro. Pijani od zmage hujskajo na ljudi, jih obrekujejo in jim hočejo s tem le škodovati ter jemati upliv. Lepa krščanska ljubezen to! Obvohali in oblezli so vse, kar leze in gre ter pripovedovali ljudem, da se gte za vero. Nek posestnik, njih pristaš, je opravičeno trdil na volišču, da gredo za njim kakor pes za k... lo. Zavoljo ljubega miru moramo ubogati gospode, sicer me zmerja vsa rodbina. Verjemite gospoda, da bo vera še bolj pešala, če bomo imeli take apostole božje. Spoved je gospodu Matevžu deveta briga, en sam dan je šlo iz cerkljanske župnije čez 80 ljudi k spovedi na Brezje. Bog vas nesi! si misli rdeči možiček, in je prepričan, da ima vsakdo tako malo opravila, kakor on, ki hodi od doma do znane Petrovčeve gostilne in ukazuje, kdaj se mu bo zljubilo spovedovati. «Slovenčevi» Janezek se sklicuje na modrega Rechbergarja, kako se je odgovoril, ko so ga pregovarjali, naj voli Novaka. Poizvedeli smo, da ima Rechbergar sam široka usta, lagati se je pa gotovo naučil od dopisnika. Morebiti se je g. kapelan takrat tudi lagal, ko je dopovedoval, da ste ga hoteli pri posojilnici obrniti za neke obresti, on pa se je široko vstopil in vam povedal, da nikoli ne bo plačal tega dolga in da je vaše delo v kapelaniji, ne pa v posojilnici. Na dan volitve ste imeli res kaj malo časa; kakor smo poizvedeli, vršil se je takrat v Cerkljah večji pogreb. Dasiravno so prišli pogrebci od daleč, naročevali ste, da morajo biti že zadnji čas ob šestih v Cerkljah, ker imate pozneje nujni opravke volitve. Povemo vam še konečno le, ako bi imeli toliko časa in se hoteli posluževati takega orožja kakor vi, bili bi vam bolj častno pokazali, kje so neodvisni volilci cerkljanski. Dopisunoma pa svetujemo, da pustita v miru mirne ljudi in delata že enkrat pokoro za njih grehe. Pregovor pravi: Kdor koplje drugim jamo, sam pade vanjo. Cerkljančan.

Is Trboj. Minulo nedeljo je pri maši naznanil pri nas duhovnik-profesor kranjske gimnazije dr. Debevec, da ne pride več maševat v Trboje, češ, da vas, v kateri živi dopisnik, ki v «Gorenjcu» čast krade vzor-duhovniku Kalanu, ne zasluži, da bi imela mašo ob nedeljah. Najprej je treba pripomniti, da pri nas takega gospoda, ki n. pr. obira vsega spoštovanja vrednega mavčiskega župana s pridevki, kakor «ničvreden» župan in že tako Mavčičane očitne hujška, pač ne moremo imeti za vzor-duhovnika. Pravzaprav so pa ti dopisi, za katere ne more nihče trditi, da so pisani v Trbojah, le nekaka pretveza, s pomočjo katere bi se profesor rad iznebil obljube, katero je dal svoječasno trbojskim možem. Da si je na pomoč vzel hujskanje zoper mladega, nikomur nič hudega želečega, popolnoma odkritosrčnega, le zoper nasilnost mlade duhovščine delujočega mladeniča, to ni pač lepo od njega. Podtika mu nekaj, na kar še nikdar mislil ni. Pisali smo, da je napadenec popolnoma odkritosrčen, ali ni to res? Ali ni vedno kazal svojega naprednega mišljenja? Že, ko je bil v peti šoli, ga je smleški župnik zmerjal za liberalcem. Da je ravno v zadnjem času pri starem, vse časti vrednem župniku večkrat kosil, ali ni zato zanj — bolnika — pisal pisma, hodil po zdravnika in na pošto. — Vam pa mi povemo, da zopet pridemo nazaj, zakaj nimate več maše. Smleški župnik je na veliko soboto sam, s kapelanom in pa bivšim Oslom prišel v Trboje vodit procesijo, kar prej ni nikdar storil, to pa zato, da bi Trbojce tako pri deželnozbornih kakor tudi pri občinskih volitvah pridobil záse, češ, da bi Trbojci rekli: «Saj gospod nas pa le radi imajo, zato pa moramo držati z njimi.» Sedaj pa ni devet volilcev volilo po njihovi volji, vrhutega pa je bil še ves iz sebe, ker je v Mošah izgubil pravdo, pa je namignil g. profesorju, naj nikar več ne hodi maševat med Trbojce, katere vedno zmerja s pijanci. Kranjskemu profesorju

je bilo to silno všeč, saj je tudi težko, prejšnji večer imeti pri raznih veselicah prvo besedo in to največkrat ob sobotnih večerih tja pozno v noč, potem pa se na vse zgodaj poldrugo uro daleč peljati maševat, čeprav smo ga tudi radi včasih čakali skoro uro dolgo. Freveč smo potrpežljivi Trbojci, zato pa delajo z nami, kakor se jim ljubi. Ti pa, preljuba duhovščina, daleč si prišla, ko se nad pobožnim ljudstvom hočeš maševati s takimi sredstvi. Če je Vam prav, da se ob nedeljah v vsakem kotičku kranjske cerkve bere maša, v cerkvah, kamor pridejo ljudje iz petih vasi, pa nobena, tudi dobro. S tem se nekako kaže, da je takim božjim namestnikom edinole mar, da ti z mašami služijo denar. Verniki naj pa iščejo njihovih maš magari dve uri daleč. Še prosili boste Trbojce, da naj hodijo k Vašim mašam, ne pa da bi jim nalašč nagajali z mašami. Za vse to naj bi bil kriv nedolžen «Gorenjčev» dopis! Nikar nas ne farbate in ne ščuvajte ljudstva zoper nedolžne. Trbojci si za vzgled postavimo Žabničane in priznajmo, da so tam sami liberalci, ki spoštujejo duhovnike kolikor zaslužijo in jim puste prvo besedo tam, za kamor so postavljeni, in so dobili svojo faro, mi Trbojci pa še stalnega duhovnika ne moremo dobiti. — K sklepu dostavljamo še, da ne bomo molčali, če boste tudi Vi vedno mazali v tisti smrdljivi «Domoljub». Za nekatere trbojske može, pravzaprav babe v moški obleki, imamo pripravljen spis, s katerim jim bomo zavezali jezik, da jim bo za vedno dosti ali pa se vidimo kje drugje. Že nas je vendar nekaj, katerim mora posebno presedati početje naših duhovnikov, toda pokazali in odkrili bomo svetu, da tudi Vi niste tako nedolžni in verni, za kakršne se delate. Začeli bomo pri lemenatarjih, prešli na vede in končali z župniki. O babah pa bomo za špas povedali kako zraven.

Ustanavljajte društva za povzdigo prometa s tujci!

Lansko leto dne 5. decembra so se vršila na Dunaju pri železniškem ministrstvu posvetovanja zastopnikov deželnih zvez društev za povzdigo prometa s tujci. Vsaka dežela je dobila v ta namen podporo, le Kranjska, Istra, in Dalmacija so bile prezrte. Vzrok temu je pa samo ta, ker gori omenjene dežele nimajo takih zvez in po pravilih morejo le **zveze** takih društev dobiti podpore ter se udeležiti posvetovanj pri ministrstvu.

Skrb bodi merodajnih krogov, da se taka društva ustanove.

Začetek taki zvezi je napravilo društvo za povzdigo prometa tujcev na Gorenjskem s sedežem na Bledu, katero deluje že mnogo vrsto let. Med tem časom je izdalo to društvo več publikacij, reklamne table, knjige i. t. d. ter preskrbelo za tujce stanovanja, sploh v vsakem oziru mnogo pripomoglo, da pride več tujcev na Bled in v okolico. Letos je pa izdalo zemljevid za Gorenjsko, katerega se je v teku dveh mesecev oddalo 2000 komadov.

Pri zadnjem občnem zboru dne 10. t. m. se je sklenilo delovati na to, da bi se po celem Kranjskem ustanovila taka društva in da se potem ustanovi deželna zveza, katera bo potem upravičeno zahtevala od države podporo. Kakor se je že pisalo, stavilo je c. kr. železniško ministrstvo letos prvikrat v proračun 72.000 K, kateri znesek je namenjen med drugim tudi deželnim zvezam društev za povzdigo prometa tujcev.

Ker se le malo dežel more ponášati s takimi naravnimi krasotami kakor jih ima Kranjska, bi bilo želeto, da se taka društva takoj ustanove, zlasti v Kamniku, Postojini, Toplicah i. t. d. Seveda bi stolica Kranjske, Ljubljana ne smela zaostati. V teku nekaterih let bi se lahko gotovo s ponosom ozrli na delovanje takih društev. Da bi se pa že letos mogla doseči od države podpora za Kranjsko, pozivlja se merodajne kroge, naj takoj ustanove taka društva.

Pravila v slovenskem in nemškem jeziku so drage volje na razpolago pri društvu za povzdigo prometa tujcev na Bledu.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Ponemčevanje na gorenjski železnici. V zadnji seji občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane je občinski svetnik dr. Karol Triller omenjal, da se je pri upravi gorenjske železnice začel izpodrivati slovenski jezik, da se odstranjujejo slovenski napisi celo z vozov med Trbižem in Ljubljano. To je predrznost, vsled katere mora človeku zavreti kri. Celo postopanje dela nekak utis, kakor bi se na novo železnico hotelo napraviti pečat, da bi tujec mislil, da se vozi po nemški zemlji. Predlagal je primerno resolucijo, katera se je soglasno sprejela in ki naroča županu, da ta predlog sporoči železniškemu ministrstvu in obratnemu ravnateljstvu državnih železnic v Beljaku.

Učitelji so volili Novaka. Klerikalci vpijejo in pišejo o zadnji volitvi, kakor bi bil Novak učiteljski kandidat, in od glasov, ki jih je dobil, je najmanj polovica učiteljskih. Neumno ljudstvo in podivjani popje, seve, temu tudi verjamejo. Naj vzame zadnje hribovsko farče šolski šematizem v roke in lahko izračuna, da v celem kranjskem okraju je imelo pri zadnji volitvi štiriindvajset učiteljev volilno pravico. Od teh so najmanj štirje volili Čoča; nekaj se jih je volitve zdržalo, da bi se ne zamerili gospodu. Tedaj je dobil Novak petnajst, šestnajst učiteljskih glasov. To je tista suma, o kateri se toliko piše, da bi zmanjšali vrednost kmetjskih, res že zavednih volilcev. Pa primerjajmo nasprotno. Koliko farskih glasov je pa dobil Demšar? Naštejte vse žegnane glasove! Le en primer. Znano nam je, da je dobil Novak v Poljanski dolini en učiteljski glas, a Demšar od tonzurirancev sedem. In razmerje celega okraja? In če se vzamemo vse lemenatarje ter sploh vse privilegirane postopače v dolgi suknji, ki so letali Veliki teden po našem okraju, begali ljudi, se priporočevali pri dobrih mamkah za velikonočni žegen ter si že naprej izgovarjali pri brkih Mickah, Marijanicah piruhe, da bi pregovorili očeta, da gotovo gre volit, se lahko reče: Demšar je voljen od črnih, da mu je še obraz postal črn, kot bi živel kje v Afriki.

Vzor klerikalnega agitatorja. Piše se nam: Zanesla me je pot po nekem opravilu pred volitvijo v Mavčiče in idoč proti domu mi je bila dana prilika občudovati navdušenje nekega klerikalnega agitatorja, ki je hodil po hišah ter rotil ljudi, da naj dajo volilci glasovnice podpisati njemu, če so še kristjani! Znan nam je ta katoliški junak že izza kranjskega shoda, ko sta hotela z njegovim bolj rejenim bratom iz Trboj delati tam zgago. Navada tega vzornega katoličana je, da je njemu žganje tako priljubljeno, da se on sleherni dan nahaja v opojnem objemu svojega ljubljenca in tako je bilo tudi oni večer, ko sem hotel iti mimo njegove hiše, ob času, ko opravljajo po deželi večerno molitev. Na uho mi prileti grda kletev ter me to vleče pod okno, da se prepričam, kaj to pomeni. Prvi hip, ko se približam pod okno, sem osupnil. Zasllišim kletev, vmes pa milo doneč glas žene, ki je molila litanije. Pri stavku »pomoč kristijanov« ji mož v isti sapi odgovarja »pr' moj duš, liberalci ne bodo zmagali«. Žena nadaljuje: »Kraljica angeljev«; mož pa: »preklet hudič, da nas ne bojo zmagali«. Žena svari moža, da naj ne preklinja in naj moli z otroci, ter nadaljuje: »Kraljica očakov«; mož pa odgovarja, »to je vse glih: ti hudičov liberalc nas ne bojo.« Žena prosi moža, da naj vendar sedaj molči in naj moli, a v tem trenutku začne mož divjati ter še hujski preklinja. Tedaj je šla žena z otroci iz hiše ter nadaljevala molitev v veži naprej. Vzor klerikalnega agitatorja pa še nekaj časa preklinja in se roti v svojem katoliškem prepričanju naprej ter se onemogel konečno zlekné k peči na klop, kjer zaspi v zaupanju, da je tako početje Bogu ljubo? Pač »katoliško-zaveden« volilec je ta primojduševce!

Narodna čitalnica v Kranju. Opozarjamo na jutranjo predstavo »Legijonarje v«, katere se, kakor čujemo, udeleži tudi nekaj gostov iz okolice. Začetek je ob 8. uri zvečer. Vstop je prost vsakemu — in nihče naj ne zamudi te lepe prilike, da si ogleda še enkrat to lepo

narodno igro. Vstopnina za sedeže 1 krono stojšča 60 vin., dijaki 40 vin.

Nesreča. Dne 19. t. m. opoldne je perica Helena Merhar, stanujoča v Savskem predmestju h. št. 44, padla na pralnem prostoru poleg M. Mayrjeve pivovarne, ko je prala tamkej perilo, v Savo in utonila. Utopljenko je voda odnesla in je ni bilo mogoče rešiti.

Iz Sore pri Medvodah se piše: Dne 15. t. m. se je vrsila pred škofjelčkim sodiščem zanimiva obravnava. Tožena je bila Neža Drmota, ker je dne 13. marca ob štirih popoldne na Sori z metlo poskropila nekega Matjaža iz Zgornje Senice. Tožen je pa bil tudi Pavel Drmota, kar je branil svojo ženo, da je ni Matjažev oče natepel. Neža Drmota je bila obsojena na 40 kron globe, ker je Matjaževga očeta poskropila z oprano metlo, Pavel Drmota pa je bil oproščen.

Kamnoseki v Škofji Loki, ki so začeli štrajk, so v ponedeljek zopet začeli delati, in sicer pod starimi pogoji. Štrajk je trajal tri dni.

Umril je dne 12. t. m. na Dunaju pisatelj in žurnalist g. France Kuralt, doma iz Zabnice. N. v m. p.!

Otrok utonil. Dne 17. t. m. popoldne je vzela kajzarica Marija Maček iz Spodnjih Gameljnov svojega triinpol let starega sina seboj na posete. Čez nekaj časa je otrok izginil iz sobe in vse iskanje je bilo zaman. Šele proti večeru ga je otrokov oče našel mrtvega v potoku Gameljščica.

Iz Poljan. »Slovenec« od zadnje sobote tudi o meni podpisanem nekaj hudobno hinavsko-katoliško zavija in laže. Vse je tako zavito, da se spozna na prvi hip namen, škodovati meni malemu trgovcu. Stvar bi ne bila vredna govora, da se tukajšnji lažklerikalci ne bi bahali: zdaj smo jih pa dali, tudi Kosa smo ugnali. No, le počasi! Kar se mene tiče, je vse zavito in zlagano ter v nobenem oziru ne odgovarja resnici. Meni še ni nobenega dopisa za »Gorenjca« popravljaj, niti vstavil kake vejice gospod nadučitelj Perko. Tu ste se debelo zlagali. A vas ni sram? Druga trditev, da sem jaz tirjal nasprotnega volilca za petak, je ravno tako iz trte zvita. Dotični mi tudi dolguje večjo svoto. Če bi ga bil prijel, tedaj bi bil zahteval vse in ne samo petaka. Skratka: to je ravno tako zlagano, ko zgornje. To je moj kratek odgovor. Sam sem skušil v Ameriki, kam zapelje ljudi duhovnik, ki se vtika v gospodarsko-spekulativne stvari. In to je, da sem odločno prestopil četudi prost človek v ta tabor. Ne bom tega tu zopet spravljaj na dan, a eno pa hočem še omeniti: Pometajte pred svojim pragom, imate dovolj masla na glavi. Morda je med vašimi privrženci več ljulike ko dobrega semena. To pokaže tudi bližnja prilodnost. V Poljanah, dne 21. aprila 1904.

Frano Kos.

Kamniške novice. »Sokol« se snuje v Kamniku. Pripravljajni odbor, obstoječ iz 12 članov, je imel v četrtek dne 21. t. m. sejo, pri kateri se je določil dan ustanovnega shoda. Društvu je doslej pristopilo 24 telovadcev, ki se pod načelstvom gosp. Pollaka v oddelkih marljivo urijo. Četa telovadcev se gotovo še pomnoži, ker dobajajo vedno nove prijave za pristop. Navdušenje za »Sokola« je splošno. Vzradošeni pozdravljamo ustanovitev najmlajšega slovenskega »Sokola«, ki postane važnega pomena za mesto Kamnik in njegovo okolico. — Priviletošnji izlet priredi pevsko društvo »Lira« na binkostno nedeljo v Gornji grad na Štajarsko. Društvo se istega udeleži korporativno z zastavo. Odhod iz Kamnika na voze ob štirih zjutraj. Popoldne se priredi koncert. Zanimivo je, da poteče baš omenjeno nedeljo 20 let, kar je društvo zadnjič poletelo v Gornji grad. — Narodna čitalnica v Kamniku uprizori v nedeljo dne 8. maja igro »Črevljar baron«.

Opozarjamo na današnji inserat tvrdke Fran Zeman, skladišče poljedelskih strojev v Ljubljani, ki bo postavila prihodnji ponedeljek na ogled motor za kmetijstvo na posestvu g. Cirila Pirca na živinskem sejmu v Kranju.

Štrajk na Javorniku. 400 delavcev tovarne kranjske industrijske družbe na Javorniku je začelo štrajkati. Delavci zahtevajo povišanje plače, ker vzpričo obstoječe draginje ne morejo izhajati z reduciranimi plačami.

Ponižno vprašanje na gimnazijskega ravnatelja gospoda Josipa Hubada. Ker poznamo Hubadovo nepristranost in pravicoljubnost, stavimo nanj kot gimnazijskega ravnatelja vprašanja: Ali on ve, zakaj so se mudili gotovi Daničarji toliko časa v Kranju? Ali so mu znani sestanki Daničarjev s kranjskimi gimnazijci, recimo na «Novi pošti» in pa pri Benedku v Strazišču? Da so bili ti sestanki oficijelni, nam priča dejstvo, da so Daničarji nastopili s trakovi. Ali se mu ne zdi, da so morali gotovi klerikalni profesorji vedeti za te sestanke? Upamo, da naš opomin ne bo ostal klic vpijočega v puščavi.

III. peš-izlet «Gorenjskega Sokola» v Olševek se vrši prihodnjo nedeljo, t. j. 1. maja. Odhod ob poldnevni popoldne. Zbirališče pred telovadnico. — Koračne vaje za ta izlet se vrše prihodnji četrtek, t. j. 28. aprila ob devetih zvečer na logu brata podstarosta Vinka Majdiča.

Društvo za pospeševanje prometa tujcev za Gorenjsko s sedežem na Bledu je obstajalo že nekaj let, pa ni bilo dosti ali vsaj dovolj čuti o tem društvu. Zadnji čas so se blejski naprednjaki večkrat posvetovali in prišli konečno do tega, da je treba postaviti to društvo na širšo podlago, ker le tako je precej upanja, da bo koristilo ne le pred vsem naši Gorenjski, temveč, ako se bodo tudi drugod, kamor prihajajo tujci, ustanovila taka društva, n. pr. v Kamniku, Ljubljani, Postojini, Toplicah i. t. d., velikega narodnogospodarskega pomena tudi za celo Kranjsko. Vsa ta društva naj bi se potem združila v deželno zvezo, ki bi bila lahko deležna raznih deželnih in državnih podpor i. t. d. Naš list že par let sem v posebnih člankih prav toplo priporoča to idejo in veseli nas, da so se ravno na Gorenjskem na Bledu poprijeli prvi te misli. Možje, ki stoje na čelu tej za naše narodno gospodarstvo velepomembni misli, so sami vrli slovenski naprednjaki in so nam porok, da je stvar v pravih rokah. Dne 17. t. m. so bili v odbor izvoljeni naslednji gg.: predsednikom Emil Klimek, okrožni zdravnik; podpredsednikom Jakob Peternel, župan in posestnik; blagajnikom Dragotin Repe, občinski tajnik in posestnik; tajnikom Alojzij Novak, učitelj; odbornikom pa posestniki Vinko Jan, Ivan Pretnar in Anton Vovk. Mi želimo novemu preporočenemu društvu kar največ vspeha. Zatorej na delo!

Zegnan agitator — obsojen! Šmartinski kapelan, ta lepi Viljko Paulus, je bil včeraj pri tukajšnjem okrajnem sodišču obsojen na 30 kron in povrnitev vseh stroškov, ker je pred zadnjo deželnozborsko volitvijo obrekoval in žalil mavčičkega župana g. Joža Novaka. Koblar bi storil prav veliko bogoljubno pa tudi narodno delo, če ustanovi kako poboljševalnico za duhovnike, ki so zgrešili svoj poklic. Tam bi jih lahko učil in vzgajal, kakor je svoj čas prisiljenec v deželni prisilni delavnici. Seveda na to še misliti ni, ker je sam vzgoje krvavo potreben. Bolj umesten bi pa bil tak zavod, kakor kako katoliško politično društvo.

Naša kriva vera. Pod tem naslovom prinašamo v podlistku govor brata P. Drenika, katerega je govoril na sokolskem izletu v Križah; prinašamo ga zato, da ljudstvo na deželi vidi, kaka je sokolska kriva vera, ker mu blagoslovljeni brezvestneži vedno govoričijo, da sokolska društva oznanjujejo drugo, krivo vero. Kam pripelje tako hujskanje, naj nam pove sledeči slučaj: V Gornjih Dupljah živi goreč kristjan-katoličan R. Ko le-ta čuje, da je korakal njegov sin v sokolski četi mimo doma, pošlje za njim mater, naj mu zapretili, da ga bode, ako takoj ne odstopi od krive vere, nazaj grede ustrelil (oče je namreč obenem gozdni čuvaj). Kako je to groženje učinkovalo na sina, videlo se je iz njegovih kretanj; povprašan pa, če je oče zmožen, da izvrši svojo grožnjo, je odgovoril s pomenljivim: Da! Ne vemo sicer, kakemu slučaju se je zahvaliti, da ni prišlo do dejanja. Vendar pa pribijemo, da se kaj takega po «Slovenčevem» hujskanju kaj lahko zgodi. Krivda pa bode padla na verne oznanjevalce ljubezni, miru in sprave.

«Kam napravimo v nedeljo izlet?» je vprašal včeraj katehet in mali kapelan Pengov učenke v šoli. Nekatere so bile za sv. Jošt, druge za Cofišče, tretje za Šmarno goro in tudi še za druga božja pota, a vsak

predlog je gospod katehet s hudomušnim nasmehom odklonil. Deklice so z napeto pozornostjo pričakovale gospodovega razodetja. Slednjič se Pengov usmili radovednih stvaric in jim nasvetuje, da naj gredo v nedeljo gledat — japonska mesta! Kakor oni, ki je padel iz nebes, tako začudeno in preplašeno so dekleta gledala malega gospoda in prav gotovo se je takrat v marsikaki glavici pojavila grozna misel, da pri gospodu katehetu ni vse v redu. Pa kmalu je gospod kapelan rešil uboge učenke iz mučnega položaja. Povabil jih je namreč, da naj gredo v nedeljo zvečer ob sedmih gledat japonska mesta ne na Japonsko, ampak le na «Novo pošto», t. j. v katoliško zabavno in izobraževalno društvo. Razložil jim je, da so tam kupili «veliko mašino», ki stane nad sto goldinarjev in ki sicer ni «za piske delat», marveč kaže le senčnate ali meglene podobe. V nedeljo se bodo videla japonska mesta, kar ne bo stalo ničesar ali k večjemu 10 kr. Ko so učenke to čule, so bile takoj pomirjene in prav naravno se jim zdelo, da jih je gospod katehet vabil v «teater». Pengov ima namreč že tako navado, da vabi v šoli šolske otroke na veselice zabavnega društva. Zadnjič enkrat je romal od razreda do razreda in opozarjal na predstavo «Sv. Neže». To se nam zdi prav praktično in umestno in nimamo kar nič proti temu, ker je menda tudi šolska oblast vnetja za to živo reklamo po razredih. Gotovo je lepo, da se gospod katehet zanima za japonska mesta in da to zanimanje vzbuja tudi pri šolskih otrocih, le toliko se nam zdi, da so Pengovu šolski predpisi in šolske postave — španske vasi! — Kakor se nam poroča, je danes dopoldne Pengov prišel še enkrat v solo in delil osebno šolskim otrokom vabila na «komedijo» v zabavnem društvu. Nadejamo se, da se bo ta čifutska vsiljivost pogrela na pristojnem mestu.

Škofjeloške novice. Piše se nam: Na mestu, kjer so mislili zgraditi nekateri posestniki še pred meseci svoj vodnjak, namreč pod stopnjicami, ki vodijo v nunsko cerkev, postavi se tekom tega meseca kip lurske Matere božje. Kip bode stal, kakor običajno, v umetno izdelanem skalovju. Kiparska dela je prevzel znani kipar g. Vogrič v Radovljici. Doslej je bil omenjeni prostor zabit z deskami, kar je gotovo slabo uplivalo na vsakogar, ki je prišel čez Franc Jožefov most v mesto. Ker bo stal kip na pripravnem mestu tik pod nunsko cerkvijo, bo gotovo krasil ta del mesta. — Minuli četrtek so pokopali upokojenega župnika g. Karola Lapajnetja. Rajni je mnogo let bolehal za padavico. Zaradi svojega ljubeznivega vedenja napram vsakomur in izredne miroljubnosti je bil pokojnik splošno priljubljen, kar je osobito pokazal njegov pogreb. Mir in pokoj blagi duši!

Železniški predor v Bohinjski Bistrici bo sredi prihodnjega meseca prekopan. O tisti priliki se bodo vršile na Bohinjski Bistrici velike slavnosti in svečanosti, h katerim bo prišlo z Dunaja mnogo visoke in imenitne gospode, več ministrov, vojvod in drugih. Zadnji strel v predoru bo zažgal sam minister.

Uboj na Bohinjski Beli. Dne 18. t. m. zvečer se je vnel med delavci Janezom Kavčičem iz Šturij, Alojzijem Sušnikom z Jesenic in Francem Betonom s Primskovega prepira, pri katerem je bil Kavčič v levo stegno ranjen tako, da je omedlel in kmalu nato umrl. Sušnika in Betona so odpeljali v Radovljico.

Veselici. Gasilno društvo v Ljubnem priredi veselico dne 1. maja t. l. v prostorih gostilne Ambrozič v Ljubnem. — Pevsko in bralno društvo «Ratitovec» v Selcih napravi dne 1. maja t. l. v prostorih g. Frana Tavčarja veselico s petjem, komičnim prizorom «Polžejedec» in z burko «Eno uro doktor». Začetek ob polštirih popoldne. Vstopnina: Sedež I. vrste 40 kr, II. vrste 30 kr, navadni prostor 15 kr. Čisti dohodek se porabi v društvene namene.

Najnovejše ameriško vstavljanje zob brez plošče na nebesu. Ti zobje so tako trdni, kakor naravni; z njimi se lahko je in grize; tudi ne motijo pri govorjenju. Glavna stvar pa je, da ne provzročajo slabega duha iz ust, kar se pri drugem zobovju zmirom zapazi. Tako zobovje vstavlja po nizkih cenah zobotehnik Oto n Seydl v Kranju pri g. dr. Edv. Globočniku. 67—2

Prvi roj. Pri posestniku M. Z. v Podpeči pri Brdu so v nedeljo, dne 17. t. m. rojile prve čebele. Nenavadno topli pomladanski dnevi so jih izvabili iz panja.

Križem sveta.

Razne vesti. Petdesetletnica poroke cesarja Franca Jožefa I. bo 24. t. m. Cesar hoče ta dan preživeti pri svoji hčeri nadvojvodinji Valeriji. — Minuli teden je zbolelo v Pragi 30 oseb za legarjem. — Bivši angleški konzul v Ženevi Barton, je podaril mestu koncertno dvorano, ki je veljala skoro dva milijona frankov. — V reki Gran pri vasi Kovatti je utonilo 19 deklic, ki so se peljale v čolnu od maše. Čoln se jim je prevrnil sredi reke.

Zalostna rodbinska slika. V Brestovcu na Hrvaškem je pred tremi leti neki Svetozar Aracki odvedel deklico Jeleno Protić njenim staršem. Poročiti pa se ni mogel z njo, ker se ni zadostil vojaški dolžnosti. Lani je bil res potrjen v vojake ter je moral iti služiti na Dunaj. Med tem časom je bila njegova nevesta pri njegovih starših. Ker pa mu je umrla mati, prevzela je njegova nevesta gospodinjstvo pri očetu. Kmalu pa je nastalo med obema ljubezensko razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Za pravoslavno Veliko noč je prišel sin na dopust. Z očetom sta se takoj spopadla in sin je očetu razklal s sekiro glavo.

Rusko-japonska vojna.

Rusiji sovražni listi dannadan z vso resnostjo zatrjujejo, da se Port-Artur ne more več nadalje braniti pred sovražnimi napadi. Te trditve se ponavljajo ob vsakem novem japonskem napadu, večkrat so celo trdili, da je Port-Artur že zavzet, da že plapola s trdnjavskega obzidja japonska zastava, ali da so Rusi sami zapustili trdnjavo, jo zažgali in upepelili. A vse to so le pobožne želje raznih Rusiji sovražnih listov. Port-Artur sploh ne more nikdar pasti, dokler ga Japonci ne prično redno oblegati. Kitajci v zadnjo kitajsko-japonski vojni leta 1894. niso imeli v pristavišču nobenega vojnega brodovja, a kljub temu je moral japonski maršal oblegati to trdnjavo ves mesec, predno se mu je posrečilo, jo dobiti v svojo roko. In sedaj so Rusi za utrdbo Port-Arturja žrtvovali več sto milijonov rubljev in si tako zgradili trdnjavo, ki je danes po mnenju strokovnjakov najmočnejša na svetu.

Navzlic trdovratnemu zanikanju z japonske strani se vendarle z vso gotovostjo vzdržujejo vesti, da se je v boju dne 15. t. m. pred Port-Arturjem potopila neka japonska križarka in da sta bili obe novi križarki «Nišin» in «Kašuga» poškodovani, in sicer prva pod, druga pa nad vodno površino.

Knez Hilkov je odpotoval v Irkutsk, da na železniški progi ukrene vse potrebno, ker se je car Nikolaj odločil, da na vsak način odpotuje na bojišče. Program za njegovo potovanje je že izgotovljen.

Listi poročajo, da je general Kuropatkin obolet vsled hudega prehlajenja. Vreme na bojišču je skrajno neugodno, tako da pred mesecem junijem ne bo misliti na kake večje akcije.

Iz Londona se poroča, da bodo Rusi vdrl v Korejo, ker je njih število na desnem bregu reke Jalu mnogo večje kakor število Japoncev na levem obrežju. Japonci so menda že v velikih skrbeh, ker uvidevajo, da bodo končno vendarle podlegli ruski premoči. Pozicije Rusov so vedno močnejše in njihova vojna sila pri Liaojanu je naravnost velikanska. Rusi so tudi na več krajih zgradili močne utrdbe. Sovražne predstraže se vsak dan spopadejo. Rusi imajo na severnem rečnem obrežju baje že zbranih okrog 50.000 mož.

Listuica uredništva.

— Budnica slovenskih nezavisnih naprednih kmetov. V eni prihodnih števil.

— Dopis iz Žabje vasi pri Poljanah. Prihodnjic.

— Dopis iz Moš pri Smedniku je moral vsled pomanjkanja prostora za to številko izostati.

— Dopis iz Šoštana je pride.

Styria-kolo se prodaja.

Kje? pove upravnništvo «Gorenjca».

Tedenski sejem v Kranju dne 18. t. m.

Prignalo se je 85 glav goveje živine, 4 telet, 45 prašičev, — ovac, — koza, — huš, — konj. — 50 kg: pšenice K 8.—, prosa K 7.50, ovsa K 6.50, rži K 7.25, ajde K 9.—, ječmena K 7.—.

Čvrstega hlapca in pošteno dekle sprejem takoj.

Iv. Pr. Lampret, tiskarnar v Kranju.

Slavnemu p. n. občinstvu se priporoča za obilen obisk. Vrt na razpolago.
62—3

Gostilna „pri Kroni“.

Plošče za tlak iz cementa

izdelane, kakor tudi korita, žlebove, cevi, različne podstavke in druga cementa dela, priporočata po najnižji ceni

68—2 **Bliz & Tabor** v Kranju (na Farovski Loki).

Foto-emajl
v barvah

Broške, priveske,
gumbe za zapeljnice,
igle za kravate i. t. d.

Jako lepa in primerna darila.

Izdeluje po vsaki fotografiji

Iv. Jagodic

49—5

fotograf v Kranju

Dobro urejena, od 60 do 70 let stara

usnjarija in posestvo

v Cerkljah

se prodaja ali da v najem
s 16. aprilom 1904.

Hiša zadostuje za celo družino!

Proda se posamezno, skupno, istotako odda v najem.

Več se izve pri Antonu Daničiču, posestniku v Velesovem. 55—4

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne kave

Poskusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 vin.
25—10 franko.

Vydrova tovarna žitne kave Praga VIII.

Več učencev

čvrstih in zdravih, sprejme takoj

66—2 **Matija Ažman**, mizarski mojster v Kranju.

Odda se takoj v najem

dvonadstropna hiša

70—2

v Vodicah

ležeča poleg farne cerkve, poleg pelje okrajna cesta; hiša bi bila pripravna za kakega obrtnika.

Več se izve pri Marijani Jenko na Zg. Brniku hiš. št. 14.

Anton Pezdič „pri Posavcu“

Otoče pri Podnartu

pet minut od železniške postaje Otoče, priporoča svojo

gostilno

v kateri toči pristna vina ter dobro Reininghausovo pivo. Dobe se tudi okusna, tečna, mrzla in gorka jedila. Za tujce zračna prenočišča. Oddado se tudi letna stanovanja.

G. Piccoli

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmaceutičnega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkovita pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijevo železno vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Polliterska steklenica 2 K

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajejo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogrammska steklenica, pasteurizovana K 130.

Zunanja naročila po poštinem povzetju.

P. n. odjemalci si lahko ogledajo naš znameniti laboratorij.

II. 199—28

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

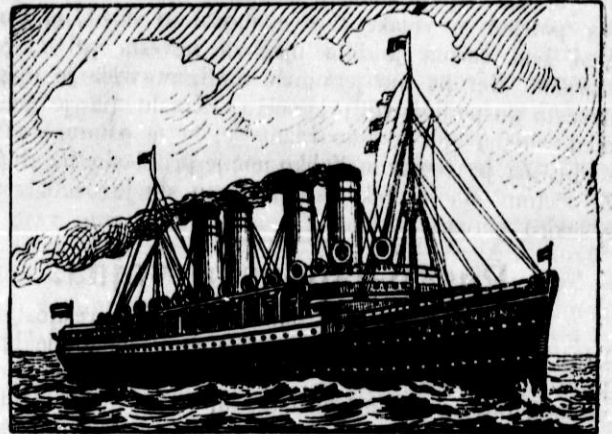
Velika zaloga zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke konfekcije za dame.

*** Solidno blago po čudovito nizkih cenah ***

Ceniki se razpošiljajo zastonj in poštine prosto. 52—5

Angleška zimska zlata parmena, kanadska in Blenheimova rejneta ter več vrst hrušek se dobi prav ceno na šolskem vrtu v Šmartnem pri Kranju. 69—2

Sedaj samo 70 gl., zelo znižane vozne cene v Ameriko. Preje 105 gl. Ravro ista voznja in postrežba kakor preje. 63—3

Iz Ljubljane v Novi York

samo 70 gl. s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana Kalifornija i. t. d., toliko višje, kolikor je tarifna cena po ameriški železnici, s priznavo najboljšimi parniki družbe

Hamburg-Amerika Linie.

Kdor je odločen potovati, in da se mu dober prostor preskrbi, pošlje naj 20 kron are na moj naslov:

FR. SEUNIG, Ljubljana

Dunajska cesta 31.

Skladišče vina

je odprla s 1. febr. 1904

v Kranju

Jstrska vinarska zadruga

katera posluje že 10 let in si je pridobila tekom te dobe občno pohvalo ter priznanje za dobra in pristna svoja vina.

Klet je v hiši Fr. Kuralta.

Kdor želi imeti zdravo in dobro vino, naj pride in pokuši ter se sam osvedoči o tem.

Cene bodo primerne!

tovarna za modroce na perne
in posteljno opremo. Sestava
pohištva.

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne vloge, zrcal, podon
otročjih vozičkov, naslonjačev, poči-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opremo 94-51

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastonj in poštne prosto.

Razpošiljanje točno.

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izborna zalogo

ur,

zlatnine

in

srebrnine

po

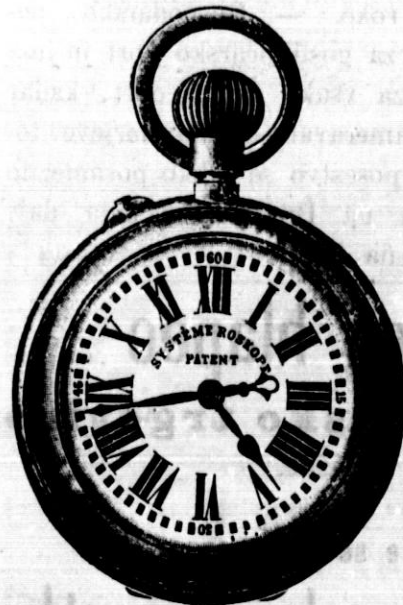
najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in

poštne prosto.

Razpošilja se na

vse kraje sveta.

Nikelasta anker-remont. roskopf. želez-
ničarjem dobro poznana, najtrpežnejša
in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov
stanovitno bel gl. 3-75, najfinjša znam-
ka, gl. 6-50. 140-44

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 144-43

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastonj.

Kadar pridete v Ljubljano

izvolite si ogledati

v Špitalski ulici št. 5

moj novo urejen, bogato založen **suknen oddelek**,
broječ blizu 1000 različnih vzorcev zadnjih novosti,
modni kamgarn in ševijot, lovsko sukno, dosking, trikot,
peruvijen i. t. d. — **Ostanke** prodajam po zelo znižani
ceni. — Postrežba strogo solidna. Vzorcei na zahtevo
poštne prosto.

110 48

B. Miklauc.

Veliki požar

zamore se lahko in naglo pogasiti

samo s

18-14

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani
vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju
delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno!

Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta
1903 v Pragi bi'a je naša tvornica R. A.
Smekal odlikovana z dvema največjimi odli-
kovanji, in sicer: **S 1. počastno diplomo**
za izboljšanje parnih in motor-briz-
galnic ter lestev in z zlato kolajno
za prednosti pri ročnih brizgalnicah
za nove sestave.

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov,
brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk
in gospodarskih strojev.

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem,
prioritet, komunalnih obligacij,
srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu
žrebanju.

17-14

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne
papije in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-
ujme na vrednostne papije. Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje
vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spjletu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne
knjižice proti ugodnim obrestim.
Vloženi denar obrestuje od dne
vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Naznanilo.

Lepo posestvo z gospodarskim poslopjem, zidano, z opeko krito, v prav dobrem stanju, se proda iz proste roke. — Gospodarsko poslopje je pripravno za gostilničarsko obrt in ima veliko prihodnost za vsako drugo obrt, kadar se začno graditi nameravane T. Pavšlarjeve tovarne. Poslopje in posestvo se lahko posamezno odda in se nahaja na Bregu. Pojasnila daje **Jos. Novak**, župan na Jami.

74-1

Priden hlapec za špecerijsko trgovino se išče.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

72-1

Išče se oženjen

oskrbnik

(majer)

vešč v vseh poljedelskih delih, na vrtu, pri živini in konjih. Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo tega lista. Oženjeni prosilci brez otrok imajo prednost.

73-1

Kdor hoče kupiti

ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwer-spatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth

65-1

v Kranju, glavni trg št. 118.

Slovo!

Ker se nisem mogel posloviti od vseh prijateljev in znancev, posebno pa od bratov Sokolov, kličem vsem ob priliki svojega odhoda iz Kranja „Na zdar!“

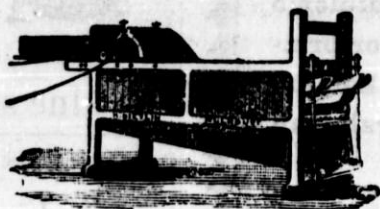
75-1

Borivoj Štravs.

Pozor živinorejci!

Za govejo živino, konje in prašiče je najboljšo sredstvo „**Baumgartenov redilni prašek**“, kateri je od c. kr. kem. in deželnogospodarskega preizkuševališča na Dunaju najtopleje priporočan, se dobiva v zavitkih po 36 vin., ali pa na vago 1 kg K 3-20 pri

76-1

Albinu Rantu v Kranju.

77

Naznanilo.

Kdor se zanima za napravo motorjev za kmetijstvo ali obrtnijo, si lahko ogleda te vrste stroje

➡ v ponedeljek na sv. Marka dan v Kranju ➡

na posestvu gospoda poslanca Pirca (pri živinskem trgu), kjer bode tvrdka

Fran Zeman

skladišče poljedelskih strojev v Ljubljani

na ogled postavila eno petrolejsko lokomobilo.

„Zakaj so Vaši zobje tako beli?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v lekarni pri sv. Trojici v Kranju.

38-7

System Balke

GOLDENE MEDAILLE
BERLIN 1901

M. Podkrajšek

frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočeni goriko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las.

Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Večkrat premisano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, kipešne in cene priporočila prva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov
August Dreise

115-48

v Ljubljani.

Imam v kleti

58-3

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega pridelka. — Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni. — Moje skladišče se nahaja pri Matku Košara, gostilničarju v Hrušici št. 33 pri Kavalaru.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra).

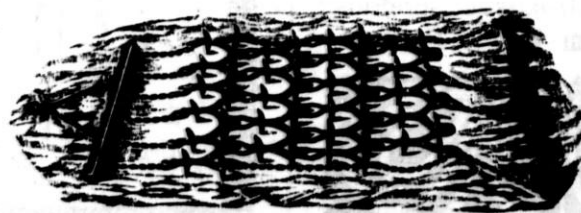
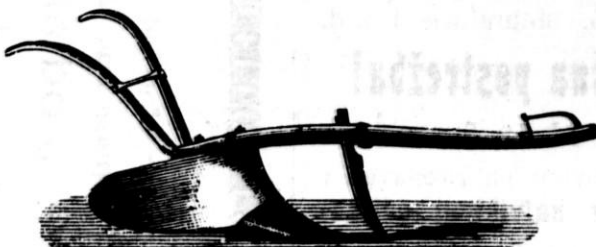

71-2

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporočila bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarstvo, ključavničarsko, kovaško, zidarstvo, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor **pluge, lemeža, železne brane**, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, nagrobne križe, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinaj, trsje za obljanje

Prodaja Tomaževe žindre, klajnega apna in redilnega praška za živino.

stropov, vlite kotle. Veliko izber slamoreznic, plah za vozove, železnih peči,

Roman- in Portland-cement, traerverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Naročajte si prezanimivo knjigo

Bahovi huzarji in Iliri.

Starina slovenskih pisateljev. J. Trdina nam popisuje v tej knjigi osebe in dog dke na Hrvaškem, v oni za hrvaški narod žalostni dobi za zlogi-snega Bahovega absolutizma, ko so tudi nekateri naši rojaki igrali pomenljive, pa ne vselej častne vloge. Trdina je znan izboren stilist, način njegovega pripovedovanja je zanimiv, njegov jezik v resnici naroden, bogat in izbrušen.

Kdor si hoče razširiti svoje znanje iz polpreteklosti hrvaškega in deloma tudi našega naroda ter se obenem prijetno zabavati, naj si naroči to knjigo pri založniku

10-15

L. Schwentnerju v Ljubljani.

Cena broš. 3 K, po pošti 3 K 20 h.

Kromatična harmonika se prod.

Kje? pove upravištvo «Gorenjca».

Konces. zobotehnični atelije

Oton Seydl

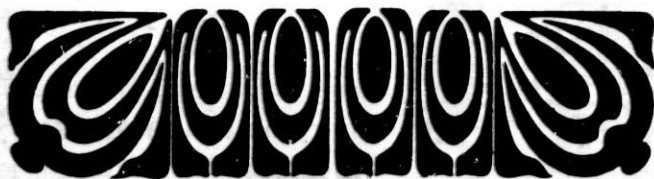
v Kranju (pri dr. Globočniku)

izdeluje vsa zobotehnična dela iz kavčuka in kovin kakor krone, mostičke, nasajene zobe, stroje za regulacijo čeljusti in postrani stoječih zob, Continuens Gum (dr. Allen), obturatorje i. t. d.

Nizke cene! Takojšna postrežba!

Odprto vsako nedeljo od 8.—5. ure.

Njegovi izdelki so bili odlikovani na razstavah v Rimu, Berlinu in Parizu z najvišjimi odlikovanji in ga je doletela čast, da je bil zbog svojega strokovnega znanja in strokovne spretnosti imenovan stalnim cenilcem jury v Parizu.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je to dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petletnost 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravištvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

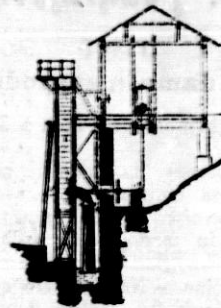
LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kijačvarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmojno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike i t. d. 125-47

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

17-47

lovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v Ljubljani priporoča
kot posebnost žage in vse
stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica

regijstrovana zadruga z neodločno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve

***** v Ljubljani *****

sprejemna in izplačuje hranilne vloge in

— obrestuje po 4 1/2% —

od dne vložitve do dne vdrige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se obrestovanje pretrgalo.

51-4